

MINUTĂ

Dezbaterea publică asupra
proiectului de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, precum
și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției

La data de 24.06.2020, ora 11.00, la sediul Ministerului Justiției, sala de consiliu, a avut loc dezbaterea publică asupra proiectului de lege privind desființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, la care au participat reprezentanți ai următoarelor organizații neguvernamentale: Geeks For Democracy, Asociația DECLIC și Fundatia Pentru Apărarea Cetățenilor Împotriva Abuzurilor Statului (FACIAS), precum și ai Asociației Procurorilor din România (APR) - asociație care a avut și mandatul Asociației Magistraților din România.

Dezbaterea publică a fost moderată de doamna secretar de stat Diana MORAR, iar din partea Ministerului Justiției au participat experți din cadrul direcțiilor de specialitate (Direcția Elaborare Acte Normative și Direcția Afaceri Europene și Drepturile Omului).

Dezbaterea publică a debutat cu o prezentare a proiectului și a procedurii de elaborare/promovare parcurse până la momentul dezbaterii, după care doamna secretar de stat a dat cuvântul invitaților pentru a-și prezenta propunerile și observațiile asupra proiectului.

Reprezentantul comunității DECLIC, a reiterat solicitarea de desființare de urgență a Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție (SIJ) și de promovare cât mai rapidă a proiectului, având în vedere blocajele instituționale create prin înființarea SIJ, astfel încât în ultimul timp nu s-au mai văzut magistrați anchetați. S-a solicitat ca proiectul să fie trimis de urgență în Parlament, cu excluderea prevederilor care instituie superimunități pentru magistrați, având în vedere că nicio asociație și nicio organizație nu a cerut astfel de superimunități.

Doamna secretar de stat a menționat că decizia de desființare a SIJ este fără echivoc, atât din partea Ministerului Justiției (MJ), cât și a Guvernului. După parcurgerea etapelor legale, se va trimite în Parlament cu prioritate. S-a precizat și faptul că ministerul este deschis cu privire la sugestii și propuneri pentru elaborarea celor mai bune soluții legislative care să se regăsească în forma finală a proiectului de lege. Reprezentantul Geeks for Democracy și-a exprimat dorința de a cunoaște opinia domnului ministru al justiției care a declarat că proiectul va fi promovat atunci când va exista o majoritate parlamentară care să permită adoptarea sa, ceea ce înseamnă că elaborarea sa, fără a fi transmis Parlamentului, este doar pentru imagine. A întrebat care este calendarul de promovare a acestui proiect, când va fi transmis la Parlament.

Doamna secretar de stat a răspuns că proiectul va fi trimis cu prioritate în Parlament, indiferent de majoritate, că nu este doar o chestiune de imagine, fiind necesar, însă, să existe o finalitate a proiectului.

Geeks for Democracy - a solicitat asumarea unor termene transparente și concrete, precum și respectarea acestora în sensul promovării cât mai rapide a proiectului, pentru că, între timp SIJ continua să existe, iar magistrații sunt în continuare sub amenințarea dosarelor penale. Nu doar instituțiile europene au solicitat desființarea SIJ, ci trebuie să se consemneze că și societatea civilă a solicitat acest lucru prin numeroase acțiuni, inclusiv proteste în stradă.

Doamna secretar de stat a menționat că se va ține seama de propunerea de comunicare a unui plan cu termene clare, asumate și transparente. Însuși momentul dezbaterii reprezintă o etapă importantă în procedura legislativă de desființare a SIJ.

Și Asociația DECLIC a solicitat asumarea unor termene clare din partea MJ. La acest moment, pe de o parte, magistrații se tem de SIJ, dar pe de altă parte trebuie ca un magistrat care încalcă legea să poată fi

anchetat, ceea ce nu se întâmplă în coordonatele actuale. Proiectul poate rămâne în forma aceasta, dar cu eliminarea superimunităților magistraților.

În legătură cu întrebarea participanților la dezbatere referitoare la transmiterea proiectului pentru avizarea de către Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), reprezentanții MJ au menționat că a fost transmis la aviz în luna februarie 2020.

S-a semnalat, de asemenea, faptul că CSM s-a pronunțat recent, în săptămâna precedentă, asupra unui proiect de desființare a SIIJ pentru care a formulat un aviz negativ. Reprezentanții MJ au precizat, însă, faptul că proiectul asupra căruia s-a pronunțat de curând CSM este o propunere legislativă inițiată de parlamentari și nu este vorba de proiectul MJ. Asupra proiectului MJ, CSM nu a transmis până la acest moment un punct de vedere sau un aviz.

Reprezentantul APR (care a precizat că are și mandatul Asociației Magistraților din România - AMR) a exprimat o nemulțumire cu privire la modul de organizare a dezbaterii publice și a menționat că, fără solicitarea organizațiilor societății civile, aceasta nu ar fi avut loc.

A precizat că SIIJ a fost înființată la solicitarea magistraților, asociațiile fiind prezente la dezbaterile din cadrul Comisiei speciale comune a Parlamentului unde s-a discutat proiectul.

Reprezentantul APR a prezentat unele propuneri concrete privind modul de redactare a expunerii de motive, cum este de exemplu faptul că se face mențiune că demersul de înființare a SIIJ este constituțional, dar tot în expunere se fac mențiuni care din care rezultă că decizia CCR nu este corectă.

S-au prezentat, totodată, și o serie de observații punctuale, după cum urmează:

- Nu se înțelege ce semnifică "imunitate de facto" a procurorilor din cadrul Secției, mai ales că și în cadrul Direcției Naționale Anticorupție (DNA) a existat un serviciu înființat prin ordin al procurorului șef al DNA și nu a fost nicio problemă atâția ani.

- Toate afirmațiile din expunerea de motive trebuie dovedite, nu doar expuse.

- Tot ceea ce este menționat în expunere este hazardant, se menționează că Secția nu a avut rezultate deosebite. Trebuie analizată în primul rând activitatea CSM care a blocat Secția. Din luna iulie 2019, după ce a fost organizat un examen de ocupare a postului de procuror șef secție și procurori de execuție, CSM nu s-a întrunit, întrucât nu se dorea validarea acestui concurs, cu toate consecințele. Același CSM a avut de curând de validat numiri pentru posturile respective, dar nu au votat. Mai mult, fostul Procuror General al României a descurajat în mod constant colegii procurori în a se înscrie la procedurile de selecție

- Colegii de la Secție lucrează, dar în 4 procurori, întrucât CSM nu dorește să îi numească la Secție, prin urmare, este normal ca, în astfel de condiții, procurorii să nu se poată deplasa în teritoriu, să nu poată efectua corespunzător anchete.

- Procurorii funcționează în regim de subordonare ierarhică, nicio lucrare nu pleacă fără semnătura procurorului șef, însă niciun procuror nu poate primi ordin de la nimeni, este independent, deci nici ordin să nu se înscrie la concurs. Acestea sunt motivele pentru care secția nu funcționează.

- În ce privește opiniile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PICCJ), există o adresă din 2019 cu privire la răspunsul pentru Recomandările GRECO pe această temă, iar propunerea Ministerului Public era de reorganizare a SIIJ, iar nu de desființare. În adresa respectivă (la care APR achiesează în continuare) se propunea revenirea la competențele anterioare, dar cu o competență a PICCJ în ceea ce privește infracțiunile de corupție săvârșite de magistrați și în cazul magistraților de la instituții de vârf (PICCJ, ICCJ) - competență pentru toate infracțiunile.

- La art. 1 alin 2 din proiect, nu se înțelege care sunt "parchetele competente", observându-se că interesul maxim este pentru competența DNA, nu a celorlalte parchete. Trebuie reglementată competența parchetelor de pe lângă curțile de apel precum și cea a PICCJ în cazul infracțiunilor comise de magistrați. Cu privire la acest aspect, un reprezentant al MJ a explicat că proiectul cuprinde, la art. 3, referiri exprese cu privire la competența parchetelor specializate care preiau unele dintre infracțiunile care de lege lata sunt de competența Secției, urmând ca pentru infracțiunile care sunt de competența altor parchete să se aplice dispozițiile privind competența din Codul de procedură penală.

- Se consideră că este o problemă și cu modul de transmitere a dosarelor pe cale administrativă, iar nu prin declinare de competență.

În legătură cu această observație, reprezentanții MJ au precizat că există precedente legislative privind transmiterea dosarelor pe cale administrativă, în cazul desființării de instanțe sau parchete.

- În concluzie, se susține reorganizarea secției, așa cum s-a solicitat anterior. Sau ar trebui lăsată SIIJ să funcționeze 1 an de zile cu alocarea tuturor resurselor necesare, și abia apoi fie evaluată eficiența acesteia.

Reprezentantul DECLIC a întrebat dacă reprezentantul APR își asumă un experiment de acest fel, timp în care asociațiile magistraților se exprimă în contradictoriu unele cu altele, dar și cu CSM-ul, iar cetățenii sunt primele victime, deoarece nu beneficiază corect de actul de justiție. S-a precizat că și DNA și Direcția pentru Investigarea Infracțiunilor de Crimă Organizată și Terorism au funcționat cu conducere interimară și nu au fost semnalate probleme din punct de vedere al eficienței. Reprezentantul aceleiași asociații a pus întrebarea de ce nu se înscriu la concursul pentru SIIJ procurorii care sunt membri ai APR.

Reprezentantul APR a susținut că nu își poate asuma activitatea Secției, că nu are această atribuție. De asemenea, a precizat că nu are acces la baza de date a parchetelor și nu poate cunoaște numărul de cauze și alte date statistice.

Un alt reprezentant al Ministerului Justiției a reiterat faptul că decizia de desființare a SIIJ este asumată prin Memorandum de Guvernul României; Guvernul va pune în aplicare soluția agreată prin Memorandum.

Reprezentantul MJ a menționat că există și alte asociații ale magistraților care contestă existența SIIJ, unele dintre acestea contestând inclusiv la CJUE, din perspectiva conformității acesteia cu dreptul UE. De altfel, unii reprezentanți ai magistraților și-au susținut poziția inclusiv în ianuarie 2020, în cadrul pledoariilor finale în fața CJUE pe cauzele conexe, unde și Guvernul României a fost reprezentat, susținând ferm și asumat punctul de vedere în sensul desființării SIIJ.

Din perspectiva principiului cooperării loiale a României cu instituțiile europene, Guvernul trebuie să respecte ceea ce și-a asumat și a exprimat formal, indiferent de decizia CJUE, care va viza compatibilitatea cu dreptul Uniunii Europene, iar nu o chestiune de oportunitate care este desființarea SIIJ.

Reprezentantul APR a recomandat să se aștepte hotărârea CJUE, cu mențiunea că actualul Guvern a schimbat punctul de vedere anterior în aceste cauze, care este în sensul opus. I s-a formulat răspuns în sensul că opozabil este punctul de vedere transmis în cadrul procedurilor de audiere a pledoariilor - deci cel de desființare SIIJ, din ianuarie a.c.

Doamna secretar de stat a prezentat și o statistică întocmită de Ministerul Justiției ca urmare a consultării magistraților din instanțele și parchetele din România (statistică disponibilă pe pagina de internet a MJ) în legătură cu desființarea SIIJ, procentul de procurori în favoarea desființării SIIJ fiind de 85%, iar de judecători de aproximativ 72% din totalul celor care s-au pronunțat.

Înregistrarea integrală a dezbaterii publice se regăsește la următoarele link-uri:

<https://www.facebook.com/ministeruljustitieiromania/videos/700909524081501/>

<https://www.facebook.com/ministeruljustitieiromania/videos/196782548317982/>

<https://www.facebook.com/ministeruljustitieiromania/videos/281085766392128/>

<https://www.facebook.com/ministeruljustitieiromania/videos/267864284469130/>